

Nr 78.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1937 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändring i vissa delar av civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442).

I en till riksdagen avlåten, den 9 april 1937 dagtecknad proposition nr 305, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna vid propositionen fogat förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 30 juni 1934 (nr 442) angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen (civila tjänstepensionsreglementet),

dels ock besluta,

a t t i den vid civila tjänstepensionsreglementet såsom bilaga A fogade förteckningen, angivande ordinarie befattningar, beträffande vilka det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör tjugufem, skola införas befattningar såsom sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalter, översköterska vid vårdantalten i Lund för blindas med komplicerat lyte samt sjuksköterska vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet,

s a m t a t t i den vid samma reglemente såsom bilaga B fogade åldersförteckningen skola införas följande befattningar, nämligen:

assistent vid yrkesinspektionen,
yrkesmästare av 2:a klass vid statens tvångsarbetsanstalter,
värmeledningsskötare, tillika reparatör, vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien,

kassör vid lantbruksstyrelsen,
trädgårdsmästare vid lantbrukshögskolan,
preparator vid Sveriges geologiska undersökning,
flygfotograf vid rikets allmänna kartverk,
maskinmästare, maskinist, trädgårdsmästare, snickare, reparatör, kassör och kameralbiträde vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet,
expeditionsvakt, tillika maskinist och eldare,
samtliga med en pensionsålder av 63 levnadsår, ävensom
sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalter, översköterska vid vårdantalten i Lund för blindas med komplicerat lyte samt sjuksköterska vid karo-

linska sjukhuset och serafimerlasarettet med en pensionsålder av 55 levnadsår.

Ovanberörda författningsförslag är bilagt detta utlåtande.

I förevarande proposition har förslag framställts om beredande av pensionsrätt åt chefen för försäkringsinspektionen. Ifrågavarande befattning är en ordinarie tjänst, som tillsättes genom förordnande tills vidare. Befattningen, med vilken följer arvode till ett belopp av 17,000 kronor för år, är sålunda uppförd under 5 § 2 mom. gällande avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen. I likhet med vad som gäller beträffande innehavare av övriga i detta författningsrum omförmälda befattningar är chefen för försäkringsinspektionen på grund av stadgandet i 2 § 1 mom. a) civila tjänstepensionsreglementet undantagen från pensionsrätt.

Föredragande *departementschefen* har i nu förevarande hänseende anfört huvudsakligen följande:

Befattningen såsom chef för försäkringsinspektionen kunde i viss mån sägas intaga en särställning i förhållande till övriga i 5 § 2 mom. avlöningsreglementet upptagna befattningar. De särskilda omständigheter, som föranlett att dessa befattningar — av vilka flertalet vore övergångstjänster, från vilka avgång regelmässigt ägde rum före pensionsåldern — i allmänhet icke ansetts böra förenas med pensionsrätt, föreläge nämligen icke beträffande chefsbefattningen vid försäkringsinspektionen, vilken för övrigt intill år 1930 varit tillsatt med fullmakt. Departementschefen ansåge sig med hänsyn härtill böra förorda, att pensionsrätt nu bereddes chefen för försäkringsinspektionen. Pensionsfrågan syntes böra ordnas utan ändring av anställningsformen genom att erforderliga föreskrifter intoges i civila tjänstepensionsreglementet. Pensionsunderlaget för befattningen torde därvid böra bestämmas till 8,000 kronor och det årliga pensionsavdraget till 480 kronor.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits i fråga om beredande av pensionsrätt för chefen för försäkringsinspektionen borde ändringar vidtagas i 2 § 1 mom., 23 § 2 mom., 24 § 2 och 3 mom. samt 25 § civila tjänstepensionsreglementet, varjämte rubriken till tredje kapitlet borde jämkas.

Propositionen innehåller vidare förslag om ändring av gällande *reduktionsregel* vid förening av pension enligt civila tjänstepensionsreglementet med lön eller arvode för statstjänst. Till stöd för detta förslag anför *departementschefen* följande:

I 7 § civila tjänstepensionsreglementet stadgades, att pensionstagare, som åtnjöte lön eller arvode för annan statstjänst till sådant belopp, att de sammanlagda förmånerna, inberäknat pensionen, överstege 5,004 kronor, skulle vidkännas viss minskning i pensionen. Enligt huvudregeln skulle reduktionen uppgå till två tredjedelar av pensionens belopp, därvid likväl skulle iakttagas bland annat, att vad vederbörande ägde behålla ej understege summan av den större förmånen och en tredje del av den mindre. I motsats till vad som gällde i fråga om motsvarande föreskrift i militära tjänstepensionsreglementet vore några undantag från nämnda reduktionsregel icke meddelade. Det hade emellertid ibland visat sig önskvärt att utnyttja en pensionerad befattningshavares skicklighet och erfarenhet, exempelvis för en anställning, som vore förenad med arvode och som, ehuru icke jämförlig med en heltids-

befattning utan snarare med ett uppdrag, likväl vid en sträng tolkning av begreppet »statstjänst» måste medföra reduktionsregelns tillämpning. Det synes med hänsyn till önskvärdheten att under nu avsedda förhållanden kunna bereda vederbörande en skälig ersättning lämpligt, att Kungl. Maj:t erhöle möjlighet att för visst fall sätta reduktionsregeln ur kraft. Departementschefen förordade därför, att ändring i sådant syfte vidtoges i förevarande paragraf.

Slutligen avser propositionen vissa ändringar i civila tjänstepensionsreglementet och de vid reglementet fogade bilagorna, vilka ändringar äro föranledda av vissa av Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagda organisationsförslag. Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om beredande av pensionsrätt för chefen för försäkringsinspektionen efter de grunder föredragande departementschefen föreslagit.

Utskottet.

Det framlagda förslaget om ändring av ovannämnda reduktionsregel vid förening av pension med lön eller arvode för statstjänst har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vidkommande de i förevarande proposition innefattade förslagen i övrigt äro dessa föranledda av vissa organisationsförslag, vilka samtliga numera vunnit riksdagens bifall. Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit något att erinra mot de av denna anledning ifrågasatta ändringarna i civila tjänstepensionsreglementet och de vid reglementet fogade bilagorna, får utskottet tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag jämväl i denna del.

Utskottet får slutligen erinra, att riksdagen, med bifall till vad statsutskottet i sitt utlåtande nr 182 föreslagit, beslutat, att de för icke-ordinarie befattningshavare vid den allmänna civilförvaltningen gällande avlöningsbestämmelserna skola från och med den 1 juli 1937 tillämpas å kvinnlig sjukvårdspersonal vid försvarsväsendet. I den mån ifrågavarande befattningshavare vinna extra ordinarie anställning synes i anslutning härtill deras tjänstepensionsrätt böra ordnas genom civila tjänstepensionsreglementet. Härvid erfordras viss ändring i 1 § 2 mom. Utskottet framlägger förslag härom i det följande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition, må

1) godkänna följande såsom utskottets förslag betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 30 juni 1934 (nr 442) angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen (civila tjänstepensionsreglementet).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom., 7 §, 23 § 2 mom., 24 § 2 och 3 mom. samt 25 § ävensom rubriken till 3 kap. reglementet den 30 juni 1934 angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen¹, skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.

Härigenom förordnas, att 1 § 2 mom., 2 § 1 mom., 7 §, 23 § 2 mom., 24 § 2 och 3 mom. samt 25 § ävensom rubriken till 3 kap. reglementet den 30 juni 1934 angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen¹, skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.

1 §.

2. Reglementet skall — — — tillämpas å

a) extra ordinarie — — — äga tillämpning;

b) annan icke-ordinarie — — — därom förordnar; *samt*

c) *extra ordinarie kvinnlig sjukvårdspersonal vid försvarsväsendet.*

2 §.

1. Från reglementets tillämpning är undantagen

a) innehavare av annan ordinarie tjänst, som tillsättes genom förordnande tills vidare, än befattningen såsom chef för försäkringsinspektionen, såvitt angår dylik tjänst;

b) kvinnlig tjänsteman — — — juni 1922;

c) innehavare av — — — dylik tjänst;

d) tjänsteman vid — — — statens vattenfallsverk; samt

e) extra ordinarie — — — verket föreskrivna.

7 §.

1. Om tjänsteman, vilken kommer i åtnjutande av pension för i detta reglemente avsedd tjänst, vid avgång från den tjänsten åtnjuter eller seder-

¹ Senaste lydelse, se 1935:175 beträffande 2 § 1 mom. och 1936:254 beträffande 25 §.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

mera erhåller annan pension för statsanställning till sådant belopp, att sammanlagda förmånerna för år räknat överstiga femtusenfyra kronor, må han, så länge sådan annan pension åtnjutes, av pensionen enligt detta reglemente uppbära allenast en tredjedel, med iakttagande likväl dels att i förekommande fall därutöver må utgå så mycket av den återstående delen, att vad vederbörande äger behålla ej understiger summan av den större förmånen och en tredjedel av den mindre eller, om båda äro lika, den ena av dem ökad med en tredjedel, dels ock att minskning skall ske endast i den mån så erfordras för att förmånernas sammanlagda belopp ej må överstiga femtusenfyra kronor. Vid tillämpning av vad sålunda stadgats skall jämväl i förekommande fall iakttagas, att hänsyn icke tages till pension, som utgår enligt gällande bestämmelser angående pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal, samt att i fråga om icke-ordinarie tjänsteman, som innehar befattning med avkortad tjänstgöringstid i två verk och erhåller pension för båda befattningarna, sammanlagda beloppet av de båda pensionerna betraktas såsom *en* pension.

2. Vad i 1 mom. sägs skall, där icke Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, äga motsvarande tillämpning, om tjänstemannen vid avgången från tjänsten åtnjuter eller sedermera erhåller lön eller arvode för annan statstjänst.

3 KAP.

Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom förordnande.

23 §.

2. I sammanhang med beslut om upphörande av förordnande, som meddelats på viss tid eller tills vidare, så ock då på viss tid meddelat förordnande utlöper utan att efterföljas av förnyat förordnande, skall frågan om tjänstemannens rätt till pension, där sådan fråga förekommer, avgöras.

24 §.

2. Därest sådan tjänsteman avgår ur statens tjänst, innan han under tolv år innehaft förordnande å befattningen, äger han uppbära *avkortad* pension, om avgången föranletts antingen därav att tjänstemannen befunnits vara till följd av sjukdom, som ej föranletts av olycksfall i tjänsten, oförmögen att i fortsättningen på tillfredsställande sätt sköta sin tjänst, eller, beträffande tjänsteman, som är förordnad på viss tid, av att förordnandet utlöpt utan att efterföljas av förnyat förordnande, så ock då tjänstemannen eljest före utgången av nämnda tidrymd utan egen begäran nödgas avgå ur statens tjänst.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Avkortad pension fastställs till belopp, som med ettusen kronor understiger det för befattningen gällande pensionsunderlaget.

3. Vid tillämpning av vad i 1 och 2 mom. stadgas iakttagas, att pensionen för den, som vid tillträdande av förordnandet innehade tjänst, vilken tillsättes genom fullmakt, konstitutorial eller förordnande på viss tid eller tills vidare, icke må beräknas till lägre belopp än den pension, som skulle hava tillkommit honom, om han intill tiden för avgången kvarstått i sin förra tjänst.

25 §.

För de i detta kapitel avsedda befattningarna skola gälla de pensionsunderlag och tillämpas de pensionsavdrag, som här nedan angivas:

	Pensions- underlag kr.	Pensions- avdrag för år kr.
<i>a) Allmänna civilförvaltningen:</i>		
Generaldirektör (generaltulldirektör)	9,000	540
Chef för försäkringsinspektionen samt överdirektör och chef för rikets allmänna kartverk	8,000	480
Byggnadschef i byggnadsstyrelsen, chef för sjökartverket, chef för stuteribyrån inom lantbruksstyrelsen samt kustbevakningschef vid tullverket	7,000	420
Depåchef vid hingstdepåer och stuteri	5,500	330
<i>b) Affärsdrivande verk:</i>		
Generaldirektör	9,000	540
Försäljningschef hos domänstyrelsen, överdirektör ävensom överingenjör	8,000	480
Distriktschef, driftdirektör, förrådsdirektör, kraftverksdirektör, postsparbankschef, telefondirektör i Stockholm, verkstadsdirektör ävensom verkstadsöveringenjör	7,000	420

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1937.

2) besluta,

att i den vid civila tjänstepensionsreglementet såsom bilaga A fogade förteckningen, angivande ordinarie befattningar, beträffande vilka det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör tjugufem, skola införas befattningar såsom sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalter, översköterska vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat

lyte samt sjuksköterska vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet,

samt att i den vid samma reglemente såsom bilaga B fogade åldersförteckningen skola införas följande befattningar, nämligen:

assistent vid yrkesinspektionen,

yrkesmästare av 2:a klass vid statens tvångsarbetsanstalter, värmeledningsskötare, tillika reparatör, vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien,

kassör vid lantbruksstyrelsen,

trädgårdsmästare vid lantbrukshögskolan,

preparator vid Sveriges geologiska undersökning,

flygfotograf vid rikets allmänna kartverk,

maskinmästare, maskinist, trädgårdsmästare, snickare, reparatör, kassör och katedralbiträde vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet,

expeditionsvakt, tillika maskinist och eldare,

samtliga med en pensionsålder av 63 levnadsår, ävensom sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalter, översköterska vid vårdanstalten i Lund för blindas med komplicerat lyte samt sjuksköterska vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet med en pensionsålder av 55 levnadsår.

Stockholm den 3 juni 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ehrnberg*, *Leffler*, *Bjurström*, *Berling*, *Nilsson* i Möln-dal, *Danielsson**, *Bodin* i Visby och *Sundvik*;

från andra kammaren: herrar *Holmgren*, *Lovén**, *Paulsen*, *Andersson* i Falkenberg, *Gustavson* i Västerås, *Andersson* i Lindome, *Mattsson** och *Åqvist*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.